

Sjota Roestaveli

DE RIDDER IN HET PANTERVEL

Sjota Roestaveli

Titel: De ridder in het pantervel

Auteur: Sjota Roestaveli

Vertaling uit het Georgisch: Artchil Djavakhadze

Illustraties: Mihály Zichy

Uitgever Nederland:

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag

Website uitgever: www.jouwboek.nl

ISBN:

NUR:

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Het onsterfelijke epos van de grote Georgische dichter Sjota Roestaveli, *‘De Ridder in het Pantervel’*, is een van de meest opmerkelijke meesterwerken uit de wereldliteratuur.

Al ver voor onze jaartelling creëerde het Georgische volk een hoogontwikkelde materiële en spirituele cultuur. Dit komt treffend tot uiting in de werken van schrijvers en historici uit de oudheid. De talrijke overgebleven monumenten van de oude Georgische cultuur verbazen nog altijd door hun verfijnde vakmanschap, subtiele smaak en de reikwijdte van het creatieve denken.

De schoonheid en rijkdom van de natuur, samen met de uitzonderlijke geografische en strategische ligging van het gebied, trokken van oudsher verschillende veroveraars naar Georgië: Grieken en Romeinen, Perzen en Arabieren, Turken en Mongolen. Het vrijheidslievende Georgische volk bood echter onbaatzuchtig weerstand aan de vreemde onderdrukkers. In een onophoudelijke, bloedige strijd voor het behoud van de onafhankelijkheid smeedde het een eigen, diep authentieke cultuur, doordrongen van de geest van moed, dapperheid, vrijheidsdrang en patriottisme.

De unieke kenmerken van de Georgische nationale cultuur vonden een bijzonder krachtige uitdrukking in de literatuur. De oudste periode van de Georgische literatuurgeschiedenis werd gekenmerkt door een reeks werken die tot op de dag van vandaag hun waarde en belang niet hebben verloren.

In het werk van de vijfde-eeuwse schrijver Jakob Tsurtaveli wordt het martelaarschap van de heilige Sjusjanik beschreven, die de dood verkoos boven slavernij en verraad aan haar volk.

In de elfde en twaalfde eeuw maakte de seculiere literatuur in Georgië een stormachtige ontwikkeling door. Dit werd in de hand gewerkt door het karakter van dat tijdperk, dat de grootste bloeiperiode vormde van het politieke, economische en culturele leven in het oude Georgië.

Het authentieke karakter van de Georgische cultuur kwam het meest helder tot uiting in het geniale epos van Sjota Roestaveli, *‘De Ridder in het Pantervel’*, dat wordt beschouwd als het hoogtepunt van de klassieke Georgische poëzie.

Sjota Roestaveli leefde en werkte in de periode die bekend staat als de ‘Gouden Eeuw’ van Georgië. Dit was het tijdperk van koningin Tamar de Grote. Tijdens de regering van Tamar werd Georgië de machtigste staat van de Kaukasus. Een reeks politieke en economische successen zorgde voor een aanzienlijke culturele opleving in het land. Roestaveli verscheen op het historische toneel in het tijdperk van de materiële en spirituele welvaart van de Georgische staat. Slechts enkele biografische gegevens over hem zijn tot ons gekomen. Traditioneel wordt aangenomen dat de dichter werd geboren rond 1160 na Christus. Hij kreeg een uitstekende opleiding, eerst in Georgië, aan de middeleeuwse academie van Ikalto, en vervolgens in het Byzantijnse rijk. In feite bezat Roestaveli alle kennis die in de middeleeuwen beschikbaar was: hij had Griekse, Arabische en Perzische talen gestudeerd, was bekend met de werken van de

Georgische denkers en met de antieke filosofie, evenals met de oosterse literatuur; hij was goed thuis in astronomie, astrologie, aardrijkskunde, geneeskunde, filosofie, recht, geschiedenis, militaire wetenschappen en oorlogsvoering; hij had een goed begrip van het binnenlands bestuur en de intriges van het hof enz., wat allemaal passend bijeen kwam in zijn epische gedicht – ‘De Ridder in het Pantervel’.

Vermoedelijk werd ‘De Ridder in het Pantervel’ rond 1189-1207 geschreven. De verhaallijn van het gedicht ontwikkelt zich in de oosterse landen en omvat zowel bestaande landen uit die periode zoals India, Arabië, China en Perzië, als fictieve landen zoals Mulghazanzar, Kadjeti, Koninkrijk der Zeeën, Gulansjaro, de stad van kooplieden. Het gedicht vertelt het verhaal van vooraanstaande mensen en hun kwaliteiten, liefde, vriendschap, moed en wederzijdse steun, het verhaal van hoe het goede uiteindelijk het kwade overwint. Dit verhaal, dat zich ontwikkelt tegen een oosterse achtergrond, is aangepast aan de historische realiteit van het Georgië van de elfde en twaalfde eeuw.

Het is allang vastgesteld dat het epos van Roestaveli het Georgische volksleven uit de tijd van de dichter weerspiegelt. De veronderstelling dat de verhaallijn ontleend is aan de Perzische literatuur is volkomen ongegrond, aangezien noch in de Perzische, noch in enige andere literatuur een werk met een soortgelijke plot is gevonden.

Wetenschappers hebben echter overtuigend bewezen dat deze omstandigheid louter voortkomt uit de wens van de dichter om de concrete gebeurtenissen uit het Georgië van zijn eigen tijd te versluieren. Sommige motieven in het plot komen tot in detail overeen met historische gebeurtenissen uit die periode.

‘De Ridder in het Pantervel’ begint bijvoorbeeld met het verhaal over hoe Rostevan, de koning van Arabië, die geen mannelijke troonopvolger had en zijn einde voelde naderen, zijn enige dochter - de om haar schoonheid en wijsheid geprezen Tinatin - op de troon hief. Een soortgelijke gebeurtenis vond plaats in Georgië aan het einde van de twaalfde eeuw. Koning Giorgi III, bezorgd over het feit dat hij geen zoon had om hem op te volgen, kroonde na overleg en met instemming van zijn hovelingen zijn enige dochter Tamar nog tijdens zijn leven tot koningin.

Dit feit deed zich destijds uitsluitend voor in het Georgië van Roestaveli en heeft zich in geen enkel ander land herhaald.

Meer dan achthonderd jaar scheiden ons van de periode waarin ‘De Ridder in het Pantervel’ werd geschreven. Gedurende al die tijd is het epos het meest geliefde boek van het Georgische volk geweest. Niet alleen binnen intellectuele kringen, maar ook onder de brede lagen van de bevolking werd het epos uit het hoofd geleerd, geciteerd en gezongen. Die uitzonderlijke populariteit en diepe verworteling in het volk heeft het werk tot op de dag van vandaag behouden. Het is niet langer alleen het bezit van het Georgische volk alleen; weinig werken uit de wereldliteratuur hebben de tand des tijds zo glansrijk doorstaan.

Wat is het geheim achter de onsterfelijkheid van dit geniale werk van de middeleeuwse Georgische dichter? Het ligt in de voor die tijd uiterst progressieve ideologische inhoud, gegoten in een schitterende artistieke vorm.

Roestaveli liep ruim twee eeuwen vooruit op de Europese renaissance en schreef het eerste diep humanistische werk in de middeleeuwse wereld. Het is doordrongen van liefde en mededogen voor de mens, bezingt verheven menselijke gevoelens en verkondigt de triomf van vrijheid en waarheid over een wereld van slavernij, geweld en onderdrukking. In het centrum van Roestaveli's epos staan geen mythologische personages of hemelse machten, maar levende mensen met hun menselijke gevoelens, passies en idealen. De helden van het epos zijn figuren met een uitzonderlijke fysieke en spirituele kracht.

De basis van het epos is het idee van de bevrijding van de mens uit het rijk van duisternis, slavernij en onderdrukking. Het epos verhaalt over de zegetocht van drie bevriende ridders - Tariël, Avtandil en Pridon - om de door de Kadjen gevangengenomen beeldschone Nestan-Daredjan te bevrijden. Zij is de geliefde van Tariël en kwijnt weg in de gure, duistere vesting Kadjeti. De strijd tussen twee krachten vormt het hoofdconflict van de plot: aan de ene kant de ridders, bezield door de verheven menselijke gevoelens van liefde, vriendschap en vrijheidsdrang, en aan de andere kant Kadjeti, dat symbool staat voor slavernij, duisternis en onderdrukking. Deze ongelijke strijd tussen goed en kwaad, licht en duisternis, vrijheid en slavernij eindigt in een schitterende overwinning voor de ridders die streken voor de triomf van vrijheid en gerechtigheid: zij vernietigen de onneembare vesting Kadjeti en bevrijden de schone Nestan-Daredjan - de personificatie van schoonheid, licht en het goede.

Zo bezong Roestaveli in een tijdperk van middeleeuwse slavernij en onderdrukking de idealen van vrijheid en rechtvaardigheid, en de overwinning van de door verheven idealen bezielde mens over de krachten van slavernij en duisternis.

‘Het goede heeft het kwaad verslagen, eeuwig zal zijn zege wezen!’

In deze woorden van de dichter ligt de fundamentele, levensbevestigende gedachte van het epos besloten.

Nestan-Daredjan en Tariël, en Tinatin en Avtandil beminnen elkaar met een oprechte, pure en verheven liefde die de mens inspireert tot de meest nobele daden. De helden van Roestaveli's epos zijn bovendien verbonden door een onbaatzuchtige vriendschap. Toen Avtandil en Pridon hoorden van het grote verdriet dat Tariël had getroffen, sloten zij zich bij hem aan. Met gevaar voor eigen leven en welzijn bleven zij onafscheidelijke wapenbroeders tot de zegevierende afloop van de strijd, de vernietiging van de vesting van de Kadjen en de bevrijding van de gevangen schone.

Tariël, Avtandil en Pridon, de hoofdpersonages van het epos, kennen geen angst in de strijd en verachten de dood. Zij geloven rotsvast dat:

‘Beter te sterven met veel eer dan in schande door het leven gaan!’

Bezield door dit heroïsche motto strijden zij onverschrokken voor de triomf van hun verheven idealen. Dezelfde moed en standvastigheid kenmerken de vrouwelijke hoofdpersonages, Nestan-Daredjan en Tinatin. Zij kunnen elke beproeving doorstaan en offeren zichzelf moedig op in de naam van waarheid en het goede.

Het epos van Roestaveli is geïnspireerd door een heilig gevoel van patriottisme en een onbaatzuchtige liefde en loyaliteit van de mens voor zijn vaderland en zijn volk. De helden in dit werk zijn bereid om zonder enige aarzeling hun leven te geven voor het welzijn en het geluk van hun vaderland.

Wanneer Nestan-Daredjan in de vesting van de Kadjen gevangen zit, krijgt zij de kans een brief te sturen aan haar geliefde, de ridder Tariël. Waar vraagt de gevangen schone haar geliefde om? Niet om haar te komen bevrijden uit haar ondraaglijke lijden en pijn, maar om naar het vaderland terug te keren en te vechten tegen de vijanden die de vrijheid en de eer van het land bedreigen. Door deze morele heldendaad van zijn heldin te schetsen, bracht de grote dichter het idee tot uitdrukking dat een mens onder alle omstandigheden zijn eigen belangen en verlangens moet ondergeschikt maken aan de plicht jegens het vaderland, ten behoeve van het geluk en de welvaart van het land. De helden van Roestaveli zijn beziel met dit hoge patriottische bewustzijn. Dit heilige gevoel verlicht zijn gehele onsterfelijke schepping.

Tariël, Avtandil en Pridon zijn zonen van verschillende volkeren en hangen verschillende religies aan. Dit feit staat er op geen enkele wijze aan in de weg dat zij de meest trouwe vrienden zijn en onbaatzuchtig hun leven voor elkaar geven. Daarmee bezong Roestaveli al in de middeleeuwen het uiterst progressieve idee van vriendschap en solidariteit tussen volkeren.

Een ander progressief kenmerk van Roestaveli's epos is de nadrukkelijke gelijkwaardigheid en gelijkberechtiging van man en vrouw. De heldinnen, Nestan-Daredjan en Tinatin, beschikken over dezelfde hoge deugden als Tariël, Avtandil en Pridon, en doen in niets voor hen onder. Roestaveli verwoordt dit in zijn beroemde aforisme:

“De welp van een leeuw blijft een leeuw, of het nu man of vrouw aangaat.”

In het epos van Roestaveli zijn talrijke wijsheden verweven, zoals de uitspraken van de dichter over de schadelijkheid van de leugen, zijn pleidooi voor standvastigheid en kracht bij tegenspoed, en vele andere. Van groot belang voor de ontwikkeling van de Georgische literaire cultuur was bovendien Roestaveli's opvatting over poëzie als een vorm van wijsheid, en zijn veroordeling van oppervlakkig, louter vermakelijk rijmen. In deze vertaling zijn een aantal wijze, filosofische gedachten, zogenaamde aforismen, in vetgedrukte letters weergegeven.

De grootsheid en onsterfelijkheid van dit werk schuilen echter niet alleen in de rijke ideologische inhoud. Het is een waar meesterwerk van de dichtkunst en tot op de dag van vandaag een onovertroffen staaltje van de woordkunst. Geschreven in het genre van de roman in verzen, rust het epos op een sterk gedramatiseerde fabel die zich ontwikkelt volgens de wetten van een opbouwende plot. De stijl draagt bij aan de heldere formulering van de diepe gedachten die erin besloten liggen. Het talige weefsel van dit omvangrijke filosofisch-poëtische werk is rijk aan prachtige metaforen en vergelijkingen, en is voorzien van zorgvuldig gekozen, welluidende rijmen. Door een meesterlijke afwisseling van twee poëtische metra (de zogenaamde hoge en lage 'sjairi') heeft de dichter een dynamische ritmische compositie gecreëerd. Roestaveli toont zich een geniaal woordkunstenaar die monumentale poëtische beelden schept met scherp getekende karaktertrekken.

In deze Nederlandse vertaling van dit boek worden gebruikt illustraties van de Hongaarse kunstschilder Mihály Zichy (1827 - 1906). Hij maakte totaal 34 illustraties bij het epische gedicht van Roestaveli, welke illustraties worden beschouwd als de klassiekers van de grafische vormgeving van boeken in Georgië. De schilder schonk deze werken aan het Georgische volk met de inscriptie: *‘Als blijk van mijn diepe sympathie en oprechte toewijding aan het Georgische volk. Zichy.’*

Inhoudsopgave

Hoofdstukken

- Proloog
- Het verhaal van Rostevan, de koning der Arabieren
- De jacht van Koning Rostevan en Avtandil
- Het zien van de ridder in het pantervel door de koning der Arabieren
- De uitzending van Avtandil door Tinatin om de jonge man te zoeken
- De brief van Avtandil aan zijn vazallen
- Het vertrek van Avtandil om de jongeman te zoeken
- Het verhaal van Avtandil, wanneer hij met Asmat spreekt in de grot
- De ontmoeting tussen Tariël en Avtandil
- Het vertellen van zijn eigen verhaal door Tariël aan Avtandil
- Het verhaal van de liefde van Tariël
- De eerste brief geschreven door Nestan-Daredjan aan haar geliefde
- De brief van Tariël aan zijn geliefde
- De brief van Tariël aan de Chataërs
- Het ontbieden van Tariël door Nestan
- De brief van de koning der Chataërs, geschreven als antwoord aan Tariël
- De persoonlijke ontmoeting tussen Tariël en Nestan
- Het vertrek van Tariël naar Chataeti en de grote oorlog
- De brief van Tariël aan de koning van India en zijn zegevierende terugkeer
- De brief van Nestan-Daredjan aan haar geliefde
- Het huilen en flauwvallen van Tariël
- De brief van Tariël aan zijn geliefde als antwoord
- De beraadslaging over het uithuwelijken van Nestan-Daredjan
- Het overleg en de keuze van Tariël en Nestan-Daredjan
- De komst van de zoon van de Chwarazm-sjah naar India voor de bruiloft en zijn doding door Tariël
- Het vernemen van het nieuws door Tariël over de verdwijning van Nestan-Daredjan
- Het verhaal van Noeradin-Pridon, toen Tariël hem ontmoette
- De hulp van Tariël aan Pridon
- Het vertellen van het nieuws over Nestan-Daredjan door Pridon
- Het verhaal van de terugkeer van Avtandil naar Arabië
- Het afscheid van Avtandil van Koning Rostevan. Het gesprek met de vizier
- Het gesprek van Avtandil met Sjeradin
- Het testament van Avtandil aan Koning Rostevan
- Het gebed van Avtandil
- Het vernemen door Koning Rostevan van de heimelijke vlucht van Avtandil

- Het vertrek van Avtandil om Tariël voor de tweede keer te ontmoeten
- Het vinden van de bewusteloze Tariël door Avtandil
- Het verhaal van Tariël over het doden van de leeuw en de panter
- De aankomst van Tariël en Avtandil bij de grot en het zien van Asmat
- Het vertrek van Avtandil naar het land van Pridon
- De aankomst van Avtandil bij Pridon
- Het vertrek van Avtandil om Nestan-Daredjan te zoeken en de ontmoeting met de karavanen
- Het verhaal van de aankomst van Avtandil in Gulansjaro
- De verliefdheid van Patman op Avtandil
- De liefdesbrief van Patman aan Avtandil
- De brief van Avtandil aan Patman
- Het vertellen van het verhaal van Nestan-Daredjan door Patman
- Het vertellen van het verhaal door Patman aan Avtandil over de gevangenneming van Nestan-Daredjan door de Kadjen
- De brief van Patman aan Nestan-Daredjan
- De brief van Nestan-Daredjan aan Patman
- De brief van Nestan-Daredjan aan haar geliefde
- De brief van Avtandil aan Pridon
- Het vertrek van Avtandil uit Gulansjaro en de ontmoeting met Tariël
- Het vertrek van Tariël en Avtandil naar het land van Pridon
- De beraadslaging van Noeradin-Pridon
- De beraadslaging van Avtandil
- De beraadslaging van Tariël
- De aankomst van Tariël bij de Koning der Zeeën
- De bruiloft van Tariël en Nestan-Daredjan, gevierd door Pridon
- De bruiloft van Avtandil en Tinatin, gevierd door de koning der Arabieren
- Het vernemen door Tariël van de dood van de koning van India
- De aankomst van Tariël in India en de onderwerping van de Chataërs
- De bruiloft van Tariël en Nestan-Daredjan
- Epiloog

Proloog

1

Hij die door Zijn grote kracht heel de wereld heeft geschapen,
Blies de lucht uit hoge hemel om de aarde te doen leven.
Aan de mens schonk Hij de wereld vol van kleur en grote pracht,
Elke vorst op deze aarde put uit Hem zijn grote macht.

2

O ene God, U schiep de geesten en de vormen van bestaan,
U beschermde mij altijd en bent als schild met mij gegaan.
Schenk mij nu een diep verlangen naar de liefde tot de dood,
Was mijn zonden in de verte in de uren van mijn nood.

3

Ik zing van de leeuw die versierd is met lans, met schild en met zwaard,
Van Tamar, de koningin, met robijnen wangen en zwart haar.
Mag ik de vorstin bezingen, ben ik wel daartoe in staat?
Zoeter dan de beste honing is de blik op haar gelaat.

4

Laten wij nu Tamar prijzen met een traan van bitter bloed,
Lof die ik niet kon beschrijven met mijn eenvoudige moed.
Gitzwart meer werd mijn inkt, een wiegend riet de pen in mijne hand,
Wie nu luistert, voelt een zwaard dat in zijn kille hart brandt.

5

Men beval mij zoete verzen voor haar schoonheid te gaan spreken,
Wenkbrauw, lippen, witte tanden waar de harten op verbreken.
Geslepen kristal en robijn, dicht opeengestapeld en fijn gezet.
Zelfs de hardste steen bezwijkt voor een aambeeld van zacht lood.

6

Nu ontbreekt mij tong en hart om de kunst te laten horen,
Schenk mij kracht en schenk mij wijsheid om dit werk te gaan voltooien.
Tariël moet hier herrijzen als een bloem in het groene gras,
Drie helden die elkaar dienen alsof licht hun wezen was.

7

Kom en laten wij nu zitten huilen om die edle man,
Tariël, die door zijn geboorte alle harten winnen kan.
Ik, de dichter Roestveli schreef dit met een hart vol pijn,

Parels zijn nu geregen om zijn verhaal getuige te zijn.

8

Ik, Roestaveli, doe mijn werk en richt dit epos tot de man:
Voor hem die heerst over het leger ben ik bezeten, sterf ik dan;
Ik ben verzwakt, voor geliefden is nergens een medicijn voortaan,
Schenk mij de heling voor mijn lijden of laat het graf voor mij opengaan.

9

Dit verhaal komt uit het Perzisch in het Georgisch vertaald,
Als een weeskind van een parel die van hand tot hand gedwaald.
Ik heb het nu weer gevonden en tot poëzie gebracht,
Mijn verbeelding leidt de zeis met een mooie, stille kracht.

10

Ogen die eerst niet konden lezen zijn nu eindelijk ontwaakt,
Zie mijn hart is nu verscheurd door de velden waar men jaagt op maakt.
Wie verbrandt het eigen vlees om de ziel weer vreugde te geven?
Driekleurige lofzangen in de verzen die ik ga weven.

11

Wat het lot aan elk gegeven laat hem daar tevreden mee zijn:
Werker moet met vreugde zwoegen, strijders vrezen angst noch pijn.
Laat hem dan de liefde kennen van het ware hart genoot,
Zonder wrok naar andre mensen in het leven tot de dood.

12

De dichtkunst is voor alles toch een tak van alle wijsheid,
Goddelijk, voor het vroom gehoor, een zegen voor de mensheid.
Ook hier op aarde schenkt zij vreugd aan elk met een goed beleid;
Lang van stof maar zo kort verwoord, zij blinkt uit in bondigheid.

13

Zoals een paard op lange weg door grote ren wordt uitgetest,
De polospeler op het veld door rake klappen op zijn best,
Precies zo wordt de ware dichter door het lange vers getest,
Wanneer zijn taal te kort zal schieten en het dichten hem verpest.

14

Dan ziet men pas de ware dichter en zijn meesterlijke kunst,
Wanneer het Georgisch hem ontglipt, verliest het vers zijn milde gunst.
Hij kort de taal niet eigenzinnig in, maakt haar niet arm aan woord,
Slaat handig op het speelracket, toont heldenmoed die hem behoort.

15

Noem het nimmer echte verzen als er slechts een paar verschijnen,
Denk niet dat een enkel hoofd alle wijsheid kan omlijnen.
Of hij nu wat losse woorden in de verte naar ons roept,
Hij zal zeggen: 'Ik ben beter' als het paard de angst beproeft.

16

Dit tweede, korte dichtwerk is voor de dichters slechts een deel,
Zij kunnen 't woord niet zo volmaken dat het harten diep doorboort.
Ik vergelijk hun boog van 't lot met de jonge jagersknapen:
Groot wild kunnen zij niet doden, klein wild slachten zij slechts af.

17

Het derde vers is goed voor jacht om met vrienden te gaan zingen,
Om de vreugde van het leven in de kring rondom te dwingen.
Hoe vaak zij het ook herhalen hoe hun stem ook klinken zal,
Niemand kan het echt voltooien in de echo van het dal.

18

Het past de dichter dat hij zijn gezwoeg niet zomaar laat vergaan,
Dat hij één liefste heeft voor wie zijn hart in vlammen op zal gaan,
Dat hij al zijn talent aanwendt om haar te prijzen in de laan,
Niets anders wenst dan haar alleen en zingt met muzikale traan.

19

Ken nu allen mijn gedachte, ik prijs die ik heb geprezen;
Dit zie ik als een grote eer, nooit zal ik beschaamd miswezen!
Zij is mijn gehele leven, meedogenloos als een panter;
Haar naam heb ik hieronder stil en vol lof bezongen, als vanouds.

20

Laat mij spreken over liefde en de stammen van de groten,
Moeilijk te beschrijven woorden die uit tongen zijn gesproten.
Het is nobel werk dat vliegt naar de hoogste hemelboog,
Maar wie dit probeert te doen heeft vaak tranen in het oog.

21

Zelfs de wijze kan de liefde nimmer met zijn geest bereiken,
Tong en oren moeten zwijgen voor de kracht die niet zal wijken.
Wie het vlees probeert te raken en haar enkel imiteert,
Wordt van verre weggeblazen als hij nooit de weg begeert.

22

De verliefde wordt in 't Arabisch vaak de bezetene genoemd,
Omdat hij door onbegrip door de waanzin wordt geroemd.
Sommigen hebben de frisheid van de vlucht die godlijk is,
Anderen vallen door de duivel in de diepe duisternis.

23

De geliefde is de zon met een prachtig, stralend aangezicht,
Wijsheid, rijkdom en de macht in een schitterend gewricht.
Taal en intelligentie kracht van strijders in de nacht,
Wie dit alles niet bezit heeft de liefde niet volbracht.

24

Liefde is een eigen land een naam die men zwaar verstaat,
Liefde is iets heel aparts niet de ontucht op de straat.
Tussen hen staat een barrière een muur die men niet doorbreekt,
Verwar de een nooit met de ander als men over liefde spreekt.

25

Een geliefde moet standvastig zijn, geen wellusteling vol venijn,
Ver weg van zijn geliefde slaakt hij zuchten van de diepste pijn,
Zijn hart schenkt hij aan één alleen, hoe bars of stug het lot mag zijn;
Ik haat die liefde zonder ziel, dat hol gekus voor de schijn.

26

Noem de daad geen echte liefde als de trouw wordt opgegeven,
Vandaag deze, morgen die in een wispelturig leven.
Dit gedrag hoort bij de jongens in de onrust van de jeugd,
Echte liefde maakt de wereld beter door zijn eigen deugd.

27

De eerste liefde eist geheim: het verbergen van het lijden,
Laat hen in eenzaamheid verkeren en alle drukte mijden.
Van verre kwijnen, verre sterven, van verre vurig branden,
De toorn van de geliefde dragen, haar vrezen zonder schanden.

28

Wie zijn geheim aan niemand geeft die vermeedert niet zijn hooi,
Wordt niet door het lot bemind door de wereld of de tooi.
Niet gekleurd en niet gekweld door de vreugde van de geest,
Niet door vuur te zijn gewekt zoals hij was als wild en beest.

29

Wie onthult zijn hart aan hem die hij in de diepte vreest?
Hij kwetst enkel maar zichzelf zoals het altijd is geweest.
Met wat woorden moet men vleien zonder dat men pijn beaat?
Zorg dat je het hart niet kwetst van degene die naast je staat.

30

Het verwondert mij waarom een man zo pronkt met zijn beminde;
Als hij liefheeft, waarom smaadt hij wie voor hem haar dood zou vinden?
Houdt hij niet van haar, waarom haat hij haar niet, maar voedt haar smarte?
Want een kwaad mens verkiest kwade woorden boven ziel en harte.

31

Als een geliefde tranen stort is zijn verdriet ook altijd recht,
Wandelen in eenzaamheid is voor de ziel een goed gevecht.
Laat hem denken dat hij nooit van de ander weg zal gaan,
Dicht bij mensen is het beter in de strijd van dit bestaan.

Het verhaal van Rostevan, de koning der Arabieren

32

In Arabië was een Koning Rostevan door God gezegend,
Rijk en nederig van wezen aan de overwinning gewend.
Rechtvaardig en vol genade, wijs en goede moedig, mild,
Een onevenaarbaar strijder, welbespraakte vorst en schild.

33

Geen zoon was de koning gegeven, slechts één dochter, heel alleen,
Als een stralend licht der wereld, die als zon aan 't firmament scheen;
Wie haar zag verloor zijn wezen, hart en rede en de geest,
Zelfs de wijste kon niet zingen hoe volmaakt zij was geweest.

34

Haar naam was de schone Tinatin een licht voor elk wijs gezicht,
De zon zou van haar kunnen drinken zo stralend was haar gewicht.
De koning riep zijn raad bijeen en sprak hen met kalmte aan:
“De roos zal weldra gaan verwelken wanneer zij is afgedaan.”

35

Hij beval: “Ik vraag u een zaak, om samen over te spreken:
Als de roos haar bloesem verliest, en haar pracht is geweken,
Verdwijnt zij en een nieuwe bloem zal in de tuin openbreken.
Onze zon zonk weg, wij turen in een nacht zonder teken.”

36

De ouderdom teistert mijn dagen mijn einde komt nu nabij,
Vandaag of morgen zal ik sterven de wereld gaat aan mij voorbij.
Laten wij mijn dochter nu kronen nu het licht nog bij ons is,
Want zij zal de duisternis breken in de nacht van het gemis.

37

De raadsheren spraken: “O koning, waarom spreekt u van uw lof?
Al droogt de roos ook uit, haar waarde blijft bestaan in 't koningshof;
Haar geur en schoonheid overtreffen alles wat er verder leeft.
Hoe kan een ster de fletse maan bestrijden als zij glorie heeft?

38

“Zeg dat niet, vorst, uw roos is immers nog lang niet vergaan of oud,
Uw minste raad is beter dan wat een ander voor de beste houdt;
Het is juist goed te doen wat thans uw koninklijk hart zo bezwaart:

“Geef haar de troon, zij die de zon bezit en in haar wezen bewaart.”

39

“Al is zij ook een vrouw, zij is door God als heerser toch verwekt;
Wij vleien niet, zij kan regeren, haar verstand is onbevlekt;
Haar daden stralen helder als de zon die aan de hemel staat.

De welp van een leeuw blijft een leeuw, of het nu man of vrouw aangaat.”

40

Avtandil was de legerchef, de zoon van de bevelhebber,
Slank als een cipres en glanzend als de zon en maan in de winter;
Nog baardeloos en zuiver als kristal, zo prachtig om te zien,
De schoonheid van Tinatin trof zijn hart met duizend pijlen bovendien.

41

Hij hield zijn liefde voor haar diep verborgen in zijn jonge hart;
Wanneer zij weg was, werd hij bleek en leed hij aan een grote smart;
Zag hij haar weer, dan brandde 't vuur en werd de wonde nog dieper.
Ach, de liefde maakt een mens tot een lijdzaam en eenzaam wezen.

42

Toen de koning het bevel gaf om zijn dochter op de troon te zetten,
Vond Avtandil de vreugde weer, zijn ziel was vrij van alle ketten;
Hij dacht: “Nu zal ik haar gezicht van kristal weer vaker aanschouwen,
Misschien vind ik genezing voor mijn bleke kleur en mijn vertrouwen!”

43

De grote heerser van Arabië zond een bevel door het land:
“Tinatin, mijn dochter, kroon ik nu tot koning met eigen hand;
Zij zal eenieder verlichten als de zon die aan de hemel staat.
Komt allen tezamen en ziet haar, gij die haar schoonheid verstaat!”

44

Alle Arabieren kwamen saam, de menigte werd reusachtig:
Avtandil met zijn zonsgezicht, de chef van duizenden ruiters krachtig,
De wijze vizier Sograt, trouw aan de vorst in elk moment;
Zij bouwden daar een troon die zijn gelijke in goud niet heeft gekend.

45

De vader bracht Tinatin mee, haar gezicht was louter stralend licht,
Hij zette haar neer en plaatste de kroon op haar hoofd met trots gezicht,
Gaf haar de scepter, kleetde haar in het koninklijk gewaad zo fijn.
Als de zon keek het meisje rond, met een blik vol majesteit en schijn.

46

De koning en zijn troepen bogen diep voor haar met groot ontzag,
Zij zegenden haar als monarch op deze wonderschone dag,
De trompetten en de cimbalen klonken luid en zoet van toon.
Het meisje weende zacht, haar tranen vielen op haar kledij zo schoon.

47

Zij achtte zichzelf de troon van haar vader niet waardig te zijn,
Daarom weende zij, haar rozentuin stond vol met tranen en pijn;
De koning sprak: "Elke vader wordt door zijn kind toch opgevolgd,
Totdat dit geschiedde, was mijn hart door brandend vuur diep vervolgd."

48

Hij sprak: "Ween niet, mijn dochter, luister naar wat ik u nu vertel:
Vandaag zijt gij koning van Arabië, regeer uw volk nu wel,
Vanaf nu is dit koninkrijk aan u en uw gezag toevertrouwd.
Wees wijs in al uw daden, wees rustig en word niet te hovaardig."

49

"Omdat de zon haar stralen werpt op de rozen en op het slijk,
Moet gij de groten en de kleinen evenzo zegenen in uw rijk!
De milde hand bindt wat los is, zij overwint de harten snel.
Geef gul weg, want de zeeën stromen vol door de stromende wel."

50

In het rijk der koningen is gulheid als cipres in 't paradijs,
Ieder volgt de vrijgevige, zelfs de verrader op zijn reis,
Eten, drinken geeft ons vreugde, maar verzamelen heeft geen prijs:
Wat je weggeeft maakt je rijker, maar wat je oppot ben je kwijt.

51

Het wijze meisje luisterde goed naar de les van haar vader,
Zij hoorde zijn woorden aan en kwam tot zijn wijsheid steeds nader;
De koning dronk en zong en vierde feest met een vrolijk gemoed;
Tinatin overtrof de zon, zij straalde met een gouden gloed.

52

Zij riep haar opvoeder bij zich, die haar altijd trouw was gebleven,
Sprak: "Breng mij mijn schatten nu, die gij onder uw zegel hebt geschreven,
Breng mij alles wat ik bezit, wat mij als kind is toebedeeld."
Zij brachten het; zij gaf toen mateloos, totdat er niets meer scheelde.